

Nr 1087

Av fru **Fränkel** och herr **Norrby**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 67, angående undervisning för utlandssvenska barn samt för vissa minoriteter i Sverige.*

(Lika lydande med motion nr 846 i Första kammaren)

I proposition nr 67/1968 framlägges förslag om de utlandssvenska barnens skolgång dels utomlands, dels i Sverige. Det är emellertid en allvarlig brist i propositionen, att man i förslaget inte tagit hänsyn till behovet av förskola för de barn som är bosatta utomlands. 1964 års utlands- och internatskoleutredningars betänkande som ligger till grund för föreliggande proposition framför förslag om att förskola skall ordnas om minst åtta barn beräknas ingå i gruppen. Kommunala förskolor finns numera i de flesta kommuner i så stor utsträckning att samtliga sexåringar kan beredas plats. För utlandssvenskarnas barn kan förskolor upprättas endast om staten tillskjuter medel. För dessa barn ter sig förskolan särskilt angelägen som en förberedelse till den svenska skolan, som de flesta så småningom skall skrivas in i. Vi vill därför yrka, att utredningens förslag på denna punkt genomförs.

Propositionens utformning av utlandsskolorna för låg- och mellanstadiet är i stort tillfredsställande. Utredningen har emellertid föreslagit, att skolskjutsar skall subventioneras med 100 % om de sker med allmänna fortskaffningsmedel samt med bensinkostnaderna till högst tre kronor per dag och elev om privatbil användes. Departementschefen vänder sig mot detta förslag. Vi anser dock att det här finns anledning att lämna bidrag till reskostnaderna. De svenska utlandsskolorna kommer att ha elever från ett mycket stort upptagningsområde, vilket innebär att många elever torde få långa och kostsamma resor till skolan. Det vore olämpligt, om reskostnaderna skulle komma att utgöra ett hinder för vissa barn att delta i svenska skolans undervisning.

När det gäller skolgången för utlandssvenska barn i hemlandet, föreslår propositionen att dessa elever skall beredas plats på elevhemmen på vissa särskilt utvalda orter. Det är värdefullt att utlandssvenskarna härigenom ges möjlighet att placera sina barn i det vanliga skolväsendet. Samtidigt har man emellertid avslagit utredningens förslag om att vissa internatskolor — Grännaskolan, Sigtunaskolan, Viggbyholmsskolan och Sigtuna humanistiska läroverk — skall få ställning som riksinternat och erhålla bidrag som kommunala gymnasier och därmed jämföras med det övriga

skolväsendet. Dessa skolor skulle alltså också i försättningen vara tvungna att ta ut mycket höga avgifter. Vi anser att det är olämpligt att på detta sätt ställa dessa skolor — och därmed också de föräldrar som önskar utnyttja dem — i en sämre ställning. De nuvarande internatskolorna har särskild erfarenhet av de utlandssvenska barnens skolgång och övriga problem under skilsmässan från familjen. Det vore värdefullt om denna erfarenhet också i fortsättningen kunde utnyttjas. För Grännaskolan ter det sig särskilt angeläget att erhålla stöd. Grännaskolan är som internationellt gymnasium med språkundervisningen integrerad i den vanliga undervisningen och med möjligheter till studieår utomlands en helt unik skolform, som är värd att uppmuntra och utveckla och som i framtiden kan komma att ge värdefulla bidrag till utformningen av den vanliga skolan. Om internatskolorna får ökat statligt stöd kan det tänkas, att det i första skedet visar sig onödigt att bygga ut sex elevhem för riksklientel, vilket propositionen föreslår, och att man därför kan följa utredningens förslag i detta avseende.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen beslutar att förskoleverksamhet med statsbidrag skall kunna anordnas utomlands för utlandssvenskarnas barn om barnantalet beräknas bli minst åtta,

att riksdagen beslutar att statsbidrag skall lämnas till skolskjutsarna vid de svenska utlandsskolorna med 100 % av kostnaderna, då resorna sker med allmänna trafikmedel, med bensinkostnaderna om privatbil anlitas och med högst 3 kr./dag och elev om skolskjuts anordnas,

att riksdagen beslutar att Grännaskolan, Sigtunaskolan, Viggbyholmsskolan samt Sigtuna humanistiska läroverk skall ges karaktären av riksinternat och fr. o. m. nästa budgetår erhålla statsbidrag för undervisningen enligt samma grunder som för kommunala gymnasiala skolor och att Solbacka läroverk fr. o. m. nästa budgetår skall erhålla statsbidrag enligt kungörelsen om statsbidrag till vissa privatskolor i enlighet med utredningens förslag.

Stockholm den 2 april 1968

Ingegärd Frænkel (fp)

Sören Norrby (fp)